

Slavnostní odhalení pomníku padlých od rakouského IV. praporu pěšího pluku č. 75 v lese Dubno dne 28. 6. 1904 (zdroj: Muzeum BN)

notky pronikly do města. Po tuhých pouličních bojích obsadili Českou Skalici a pronásledovali ustupující Rakušany až k obci Zájezd. Generál Steinmetz se ještě následujícího dne 29. června utkal s rakouským IV. armádním sborem u Sviništan, kde opět zvítězil a pokračoval nerušeně do vnitrozemí Čech.

Válečné události připomíná na českoskalickém bojišti téměř 70 hrobů a pomníků padlých vojáků. Nejvíce jich nalezneme na vojenském hřbitově mezi Zlíčím a Českou Skalicí a také v prostoru přírodní rezervace Dubno. Nejzajímavějšími místy prochází naučná stezka určená jak pro pěší, tak pro cyklisty. V Muzeu Boženy Němcové je možné zhlédnout stálou expozici nazvanou Bitva u České Skalice 28. 6. 1866.

Regionální informační centrum

Legionářská 33, 552 03 Česká Skalice

tel.: 491 453 870, 773 578 112

e-mail: infocentrum@ceskoskalicko.cz

www.ceskoskalicko.cz

Muzeum Boženy Němcové

www.muzeumbn.cz

Text © Tomáš Vondryška, 2021

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKARCZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR prostřednictvím Euroregionu Glacensis

Spící lev v lese Dubno na hrobě 80 rakouských vojáků (zdroj: Markéta Lajská)

Boj rakouského pěšího pluku č. 77 u železničního náspu (zdroj: Muzeum BN)

Česká Skalice je jedním z mnoha míst našeho regionu, kterými prošel válečný konflikt roku 1866. Prusko-rakouská válka byla důsledkem dlouhodobého vzájemného soupeření Pruska a Rakouska o vůdčí mocenské postavení a vliv nad střední Evropou v rámci tzv. Německého spolku. Ačkoliv se o výsledku války rozhodlo na území Čech, boje probíhaly také na Moravě, v dnešním středním Německu, v jižním Polsku, v severní Itálii nebo na vlnách Jaderského moře.

Poražené Rakousko muselo uznat pruskou nadvládu mezi německými státy, přenechat vítězům území Holštýnska a zaplatit válečné reparace ve výši 20 milionů tolarů. V roce 1867 došlo k uherskému vyrovnání a na mapě se objevilo Rakousko-Uhersko.

Velitel rakouského VIII. armádního sboru arcivévoda Leopold (zdroj: Muzeum BN)

Rakouská pěchotní čáka vz. 1862 pro vojína (zdroj: Muzeum BN)

Velitel pruského V. armádního sboru generál pěchoty Karl von Steinmetz (zdroj: Tomáš Vondryška)

Pruská přilba vz. 1860 pro mužstvo a poddůstojníky (zdroj: Muzeum BN)

Pruské jednotky dobývají vlakové nádraží v závěru bitvy (zdroj: Muzeum BN)

Bitva u České Skalice se do historie zapsala jako jedna z nejkrvavějších epizod prusko-rakouské války. Během pouhých čtyř hodin v boji padlo, bylo zraněno nebo zajato bezmála 7000 vojáků a více než 200 koní. Tato bilance je o to smutnější, že k bitvě nemuselo vůbec dojít.

Těmto událostem předcházela bitva u Náchoda, kde se 27. června střetl rakouský VI. armádní sbor polního podmaršála barona Ramminga s pruským V. armádním sborem generála pěchoty Karla von Steinmetze. Ra-

kušané byli poraženi a přinuceni ustoupit k České Skalici, kde měl tou dobou postavení jejich IV. a VIII. armádní sbor.

Po zhodnocení situace nařídil dopoledne 28. 6. vrchní velitel rakouské Severní armády polní zbrojmistr Ludwig von Benedek všem třem sborům, aby se vydaly od České Skalice na zpáteční pochod ve směru na Jaroměř.

Velitel VIII. rakouského armádního sboru arcivévoda Leopold však neuposlechl rozkazu vrchního velitele a setrval v nevýhodném postavení nad řekou Úpou.

Navíc neinformoval podřízené velitele brigád o Benedekově rozkazu ani o svém bojovém úmyslu. Okolo 11. hodiny vyslal proti pruskému V. armádnímu sboru, blížícímu se od Náchoda osamocené praporek pěšího pluku č. 75. Rozpoutal se zuřivý boj v lese Dubno, do kterého se nechala postupně vtáhnout rakouská brigáda generálmajora Gustava von Fragnera (praporek polních myslivců č. 5 a pěší pluky č. 15 a 77), následována brigádou plukovníka Leopold-

Mapa bojiště u Náchoda, České Skalice a Sviníšťan (zdroj: Muzeum BN)

da Kreysserna (praporek polních myslivců č. 24 a pěší pluky č. 21 a 32). Nejtěžší boje nyní probíhaly v prostoru železničního náspu, kde mezi mnohými našli v bitevní vřavě smrt i oba velitelé brigád. Situace se na rakouské straně stala kritickou. Okolo 14. hodiny vydal arcivévoda Leopold rozkaz k ústupu, jehož krytí zajišťovala na východním okraji města brigáda generálmajora Carla Schulze (praporek polních myslivců č. 31, pěší pluky č. 8 a 74) spolu se dvěma prapory pěších pluků č. 36 a 75 a sborovou dělostřeleckou zálohou. Krátce po 15. hodině Prusové dobyli vlakové nádraží a jejich jed-

Stálá expozice bitvy u České Skalice v muzeu Boženy Němcové (zdroj: Muzeum BN)

